

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pest'a Domineca 26 juliu 7 augustu	Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni; ca premiu se dau tablouri pompose. La fia-care numeru se scitatura o cöta de romanu.	Pretulu pentru Austri'a pe jul.—dec. 5 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe jul.—dec. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.	Nr. 30.	Cancelari'a redactiunii Strat'a sierpelui Nr. 2, unde sunt a se adresa manuscriptele si banii de prenumeratiune.	Prenumeratiunile se potu face la tote postele. Pentru Romani'a in librari'a dloru Socecu et comp. in Bucuresci.	Anulu VI. 1870
---	---	---	------------------------------	--	--	---

Originea romana

a vechilor Morlachi din Dalmati'a.

(Fine.)

Limb'a Romaniloru din Dalmati'a (mai tardü numiti Maurovlachi) a fostu romana, dupa cum adeverescu fasiunile mai multoru scriitori demni de credintia, si anume:

a) Fasiunea lui Ludovicu Tuberone, scriitoriu din seclulu XII, care dîce, cumca navelindu in seclulu alu VI Slavenii in Illiricu, au silitu pe popórele supuse, ca, pre langa jugulu slavenu, sé primésca si limb'a slavena, si cá mare parte dintre locuitorii Illiricului s'au prefacutu in slaveni; inse Dalmatinii au conservatu unele din limb'a latina, din datinele si moravurile latine;*)

b) Fasiunea lui Guilielmu Tiriulu, care in cartea sa despre espeditiunile cruciate, la pag. 50. cap. XVII, scrie despre dalmatinii Romani

(carii locuiau in tienuturile maritime) cá se destingeau cu moravurile si cu limb'a loru de catra ceialalti locuitori ai Dalmatiei, si cá aveau in usu limb'a latina. *)

c) Fasiunea scriitorului Dufresne, care in opulu seu despre familiile dalmatice scrie, cá colonii romani, asiedati in Dalmati'a de Diocletianu imperatulu, s'au numitu „Romani“, si cá ei si-au tienutu multu timpu limb'a loru latina séu romana;

d) Fasiunea lui Luciu, care in opulu seu despre remnulu Dalmatiei, la pag. 267, dîce cá Dalmatii au traitu cu limb'a latina pana la seclulu XII, de la care incóce au vorbitu apoi o limba, care se póte numi limba latina vulgara, si la pag. 271 scrie, cá Dalmatii in cetâti vorbiau limb'a latina stricata, dupa cum se vorbiá in Itali'a.

Despre limb'a latina vulgara, usitata la

*) „Est autem Dalmatia longe patens regio inter Hungariam, et Mare Adriaticum sita quatuor habens Metropoles: Jozaram, Salonam, quae alio nomine dicitur Spalatum, Antibarum, et Ragusam populo ferocissimo rapinis, et caedibus osveto inhabitata — — — locorum incolis ingrogibus, et armentis omnem vivendi habentibus fiduciam exceptis paucis, qui in oris maritimis habitant, qui ab aliis et moribus, et lingua dissimiles latinum haben idioma.“ (Belli Sacri Historia Guilielmi Tirii libr. II. c. XVII pag. 50.)

*) Saecuto 6 Selaveni Illyricum invasere, et cum jugo et lin guam eorum accipere coegerunt, et magna pars eorum in nomen Selavenorum abiit, sed Dalmatae retinent quaedam latinae linguae habitus acmorum vestigia, et maritimi Dalmatae a gentibus, quae mediteraneas regiones incolunt, Latini apelantur, non quod Romano Pontifici parent, sed quia latina lingua utuntur.“ (Ludovicu Tubero pag. 120.)

Maurovlachi, Luciu, in opulu mai susu amintitu la pag. 267 dîce, cã existe o scrisóre in Jadra, la Simeonu Gliubavatiu, facuta inainte de seclulu alu 13.

Din fassiunile scriitoriloru, referitóric la originea, si limb'a romana a vechiloru Maurovlachi, însfirate, pana aci se póte vedé luminatu:

a) Cã o parte considerabila a Romaniloru din Dalmati'a, dupa devenirea Serviei si a Croatiei sub poterea Slaveniloru, (a Serbiloru, si Croatiloru) inca si-a conservatu originea sa cea romana in tienutulu Dalmatiei maritime.

b) Cã acesti Romani mai tardû s'au numitu Maurovlachi séu Latini negri.

c) Cã limb'a vechiloru Maurovlachi din Dalmati'a a fostu cea romana si nu cea slavena, cum se póte vedé si in istori'a remnului Dalmatiei, de Gebhardi, in care, la pag. 98, se serie, cã limb'a Maurovlachiloru nu a fostu slavena.

Dupa aceste notitie istorice, despre originea vechiloru Maurovlachi din Dalmatia, pentru interesulu istoricu alu originei Maurovlachiloru mai insemnu aci urmatóricle cunoscintie istorice, necesarie pentru istori'a acelu poporu:

a) Cã Abbatele Adalbertu Fortis, in opulu seu tiparitu in 1776 in Bern; tradusu din limb'a italiana in limb'a germana, sub titlulu: „Abbate Alberto Fortis, Reise in Dalmatien“, in partea antãia, la pag. 72 recunósce, cã Romanii din cetãtile maritime ale Dalmatiei, sunt remasñtie adeverate ale Romaniloru, si impunéza numai originea romana a Maurovlachiloru din unele parti ale Dalmatiei cercetate de dinsulu (in opulu seu combatutu de Ioane Lourich); inse cu argumente debile, basate pe opiniuni numai, cari nu potu avé valóre in contr'a originei romane a vechiloru Maurovlachi din Dalmati'a;

b) Cã mai multe cuvinte de origine romana, usitate in Dalmati'a, si a nume: Zar'a vechi, Ragus'a vechia, Sant'a croce, Castelu nou, Salbun (latinesce Sabulum), Plavo (flavus), Slap (lapsus), Vino (vinum), Cap'a (Caput), Ross'a (Ros), Teplo (tepidus), Zlip (lippus), Sparta (sporta), Scringa (scrinium), Lug (lucus), Brate (frate), si alte mai multe inca dovedescu vechi'a esistintia a Romaniloru din Dalmati'a;

c) Cã numirea „Maurovlacha“, data Romaniloru din Dalmati'a, s'a datu si altoru Romani din tienutulu Dunarei, si anume si Romaniloru din Valachi'a mica, (care a fostu in

tienutulu Poseganiei) in carea, cu ocasiunea batãiloru turceice (dupa cum serie Christianu Engel in istori'a Serviei, si Carolu Bernh. Hietzinger in statistic'a confinieloru militare din imperiulu austriacu, in tom. I. partea I. la pag. 24, §. 5.) au venitu mai multi Morlachi din alte tienuturi de a drépt'a Dunarei, si chiaru si din Dalmati'a, din primoria, cu serie Engel;

d) Cã Maurovlachi din Dalmati'a ei pe sine s'au numitu Vlasi, precum serie Abbatele Adalbertu Fortis in itinerariulu seu mai in susu amintitu. (pag. 66.)

e) Cã numirea „Vlasi si Vlochi“ s'au folositu la scriitori si pentru Romanii din provinciele dunarene, dupa cum serie Ioane Luciu, in opulu seu despre remnulu Dalmatiei, si Lazaru Zoranzu la Geudier despre imperiulu turcicu la pag. 108, si dupa cum se póte vedé si din documentele regiloru Serviei, Dalmatiei, Dioclei, si anume din documentulu de la anulu 1198, cu care Nemanu Stefan, dlu Serviei daruesce monastirii Chilindaru (diu muntele Athos) 170 de Vlachi séu Romani*), si din documentulu de la anulu 222, cu care regele Serviei Dioclei, Trebinei donéza unei manastiri o multîme de „Vlasi“ séu Romani, intre cari ocuro nume de familie romane precum: Draganu, Sina, Dragosiu, Dragomiru, Stanu Pop, Cumanu, Breteanu, Bunu, Bucuru, Radu, Vladu si altele; **)

f) Cã in tienutulu Dalmatiei, si Serviei se mai afla elementu romanu omogenu, parte in cetãtile maritime ale Dalmatiei, unde se vorbesce limb'a italiana (séu dialectulu venetianu) precum serie Blumenbach in icón'a cea mai nóua a monarchiei austriace, in care dîce, cã numerulu Italianiloru colonisati in cetãtile maritime se sue la 37,000, si cã accia vorbescu dialectulu venetianu, si limb'a e cea italiana***); parte se afla in Servi'a in tienutulu riului Timacu, dupa cum serie Doctor E. Robert Roesler, in tractatulu seu despre: Daci si Romani, (in 1866 publicatu in insciintiarea siedintiei academíci

*) Vêda-se: Monumenta Hungariae historica nr. 12. tomu VI in Pest'a, edata in 1860, la pag. 365.

**) Vêda-se: Codex diplomaticus arpadianus continuatus din 1860 tom. I pag. 369. (Monumenta Hungariae historica tom. 6 nr. 12.)

***) In den Seestädten, und an der ganzen Küste sind Italiener angesiedelt, deren Zahl auf 37000 angenommen wird. Sie reden den venezianischen Dialekt, und zudem ist die italienische Sprache hier die Geschäft-prache. (Neuestes Gemälde der Österreichischen Monarchie von Blumenbach. Dritter Theil in Schütz's Erdkunde tom. 28 pag. 430.)

imperatesci de sciintia, in tomulu LIII fasciculu I.) la pag. 58 unde dîce: câ in Servi'a sunt Romani.*)

In urma dupa tôte aceste mai adaugu, cumcâ e de lipsa sê ne ocupâmu si de studiulu istoriei Romaniloru din tienutulu Dalmatiei si Serviei, si sê cercâmu dupa documentele istorice, referitorie la dînsii, si sê ne interesâmu si de anticîtãtile romane, cari si astadi se afla prin tienutulu Dalmatiei si Serviei; câ-ci aceste aru aduce folosu multu literaturii romanesci, care e fôrte misera in privinti'a remasîtieloru romane din tienutulu prememoratu.

Gavrilu Popu.

Junele fara amanta.

Junele fara amanta

E ca érn'a desghiatiaa;
Ca gradin'a fara flori,
Deminéti'a fara diori.

Junele fara iubita

E ca ros'a ne'nflorita,
Si ca tuf'a cea de spini,
Ca si campulu fara crini.

Junele fara amóre

E unu fluturu far' colóre,
Rosa fara de mirosu,
Unu bradu falnicu, neumbrosu.

Déca eu asiu fi unu june,

Feteloru amoru li-asiu spune;
Unde 'n lume eu m'asiu duce,
Sarutá-asiu gura dulce!

Ecatarina Obregianu. **)

Ultimele mominteale unei monarchie.

— Episodu istoricu. —

(Continuare.)

Regin'a, palida, cu ochii rosi de insomniu, cu aspectulu plinu de nelinisce si de spaima,

*) Als ein den Dacoromänen homogenes Element erscheinen — — — in Serbien in dem Abschnitt zwischen der Morava im Westen und der Donau im Osten; die ungefähre Südgränze bildet der Timok. Hier wird ihre Summe auf 104,000 angegeben.“ (Dacier und Romänen von Dr. E. Robert Roessler. pagin'a 58.)

**) Salutâmu pe qorab. domnisióra pe campulu poesiei nóstre.

strigà celoru ce intrasera: „Ce? s'a intemplatu ce-va mai seriosu?“ Serac'a femeia! orbita de inclinatiunile sale absolutistice, ea n'a tienutu de „ce-va seriosu“ cele ce aceste dîle se petreceau in Paris; ea tienea câ este numai o „intri-ga“, intocmita cu maiestria pentru unu „scandalu“, din partea dloru Thiers, Barrot si consorti. Asié este; in cercurile principiloru; raru a fostu casulu, unde ei intregulu procesu alu istoriei lumei sê nu-lu fi consideratu de alta, decâtu de o continua urmare de „intrige“, si apoi cu acésta mesura mesurau ei lumea.

Duvergier nu respunde nimicu la intrebarea reginei Amalia. Remusat respunde indirectu, facéndu totu-odata cu ochiulu catra ducii de Nemours si de Montpensier. Acesti doi se redica de la mésa, si trecu cu dnii Duvergier si Remusat intr'o camera laterala. Regele inca se scóla si le urméza. Elu gasesce pe dlu Thiers conversandu cu capulu de svadron Laupespin de la stabulu generalu. Acestu ofirciru descopere tóta starea lucrului dupa cum erá intr'adeveru, si dupa cum elu insu-si cu propriii sei ochi se convinsese. Poporulu in posesiunea casei orasiului deja, peste pucinu in posesiunea palatului royalu si a piatiului Concordia. Intre aceste impregiurâri atâtu de amerintiatorie nu este iertatu a mai intardiá cu dispositiunile necesarie pentru securitatea familiei regesci.

Tóta terórea pericolului cuprinsese acum inim'a regelui. S'a datu ordinu a stá trasurele gata. Dar, unu adiutantu alu generalului Bedeau intra in sala, prin care generalulu aréta, câ in retragerea sa i-a succesu a ajunge la piati'a Concordiei, si câ atâtu acésta piatia, câtu si pasagele sunt ocupate de trupe in buna ordine. Dupa acésta scire, cestiunea de fuga nu se parea atâtu de ardiétoria. Cu tôte aceste dlu Thiers se vedea neodihnit, si nici câ potea, dar nici câ vrea a-si ascunde nelinisce. „Ce este parerea dtale?“ lu-intréba regele. Omulu micu, care bucurosu ar fi vrutu a fi mare, dar nu o potù duce inca pana la atât'a si-scóte orologiulu, si dîce cu gravitate: „In dóue óre suntemu cu totii inghititi (nous serons tous engloutis). Candu asiu fi io domnulu —“

— Ce ai face?

— Miscarea cresce de adi diminétia; crecerea ei face ilusorie tôte precautiunile. Cu armat'a pucina ce avemu, nu potemu prinde córnelu taurului, fara a nu fi cu totulu nimiciti. Candu asiu fi eu domnulu, m'asiu retrage la St. Cloud, asiu aduná langa mine 50 pana in 60,000 de trupa, si la trei dîle in fruntea aces-

tei poteri armate asiu intrá éra-si in Parisu...“

Oracolulu a vorbitu. Dorere numai, cá n'a dîsu alta decátu unu ieftinu plagiatu de la a. 1830. Cu 17 ani si 7 lune inainte, n'a vrutu óre Carolu X. éra-si in St. Cloud a se tiené contra revolutiunii, si n'a speratu elu asemenea, cá in pucine dîle va reintrá ca triumfatoriu in capital'a sa rebela? Nimica nou sub sóre! Istori'a, acésta instructrice a vietiei, nu ni striga ea óre cu vóce inalta, cá omenii in toti timpii au fostu asemenea de nebuni si incapetînati, ascemene de ambitiosi, aroganti si lasi, si asemene sunt, si asemene voru remané.

— Poti avé dreptu, — dîse regele, si se duce inderetu in sal'a de prandiu, si se consulta cu muiere-sa, si concludé — nimicu. Dlu Thiers din partea sa grabesce la maresialulu Bugeaud, care apróba numai decátu planulu amicului seu — atátu scadiuse in maresialulu nostru convictiunea aroganta de o invingere sigura — si indata tramite unu batalionu in gradin'a Tuileríelor spre a acoperí retragerea familiei regesci.

Erá la 11 óre. In sal'a de prandiu incetase tóta etichet'a. Chaosulu de afara, lu-gasiai in mica, dar destulu de tumultuósa miniatura, si in intrulu palatului. In presinti'a familiei regesci, vedeai unu mersu si unu venitu mutu si disarmoniosu. O confusiune imensa; fia-care ar fi vrutu sê dîca séu sê faca ce-va: a ajutá nu sciá nici-unulu. Toti aru fi vrutu sê deie sfaturi, si toti vorbiau, apoi toti taceau. In urma unu sfatu, nu scimu fatalu ori nebunescu, a aflatu complacerea reginei agitata pana la pasiune. Sfatulu erá a aperá Tuileríele pana la celu din urma omu si pana la celu din urma patronu de pusca.

— Sire — dîse ea catra barbatulu seu — imbraca-ti uniform'a, sui pe calu, electriséza cu presenti'a si cu vorb'a trupele si gard'a natiunala, si mori déca va trebuí pentru onórea ta si pentru tronu!

Ómulu betranu si... lipsitu acum de poterea voluntátii proprie — facù precum i se dîse. Si-si luá uniformulu de locotenentu-generalu alu gardei natiunale; si si-acatiá ordulu legiunii de onóre; se suí pe calu, si se duse in piati'a Carrousel spre a „electrisá“ armat'a. In midiloculu piatiei Carrousel erau concentrati 4000 soldati de linia si 16 tunuri; in partea spre Tuileríe erá unu batalionu de gard'a natiunala de la legiunea prima; éra unu batalionu din legiunea a patr'a si altulu din legiunea a diece, statea in partea opusa cu fróntulu

catra burgu: tóte in ordine de bataia. Doi ffi ai regelui, apoi maresialulu Bugeaud, si generalii Lamoricère, Trezel, Rulhières, Delarne si multi alti adiutanti, toti calari, mergeau in urm'a lui, éra dnii Thiers si Remusat i urmau pedestri. Elu mergea incetu inainte, si trasurile lui somnolente si pline de ingrigire mai curendu poteau sê trezésca compatimire, decátu se „electriseze“ pe cine-va. Se duse dreptu la batalionulu din legiunea prima, care l'a primitu cu cuvintele: „Vive la réforme!“ Muiere-sa, ffi-sa si noru-sa, din ferestele deschise ale palatului, priviau cu anxietate la tóte miscárilu lui Louis-Filipu; elu apropiandu-se de comandantele batalionului, dîse acestuia: „Poti asecurá pe ómenii dtale, cá voiú dá reforme; o asiu fi datu mai multu, déca sciam, cá gard'a natiunala atátu de víu o cere.“ Ajunsu la batalionulu din legiunea diece, acel'a-si strigetulu si aceea-si promisiune se repetiesce. Candu inse s'a apropiatu de batalionulu din a patr'a legiune, primirea a fostu mai amerintiatória. „Sê traiésca reform'a; josu cu ministri!“ resuná ca dintr'o singura gura.

— Domnii mei, veti avé reforme. Ministri —

N'a potutu dîce mai multu. Strigetulu i-a innecatu cuvintele. Oficirii de la garda si-invêteau sabiele, gardistii puscele, si toti se intrunira in strigetulu resolutu si tumultuosu: „Josu cu sistem'a!“

Gravitatea acestei demonstratiuni a ca diutu ca o pétra detunatória a supra monarcului. Ce? „Epicier“-ii lui lu-parasescu? Ce? „bourgeois“-i'a face causa comuna cu insurectiunea? Acést'a nu e mai pucinu decátu unu verdictu contra monarchiei civice. Betranulu rege dede capulu in josu, si fara a cautá macar catra trupele de linia, se întórse din cotro a venitu, si la intrarea de la pavilionulu Flora dandu-se josu de pe calu suspiná aduncu si dîse catra Thiers:

— Ah! vedu io pré bine, cá acést'a mi-suna mie! Tóte s'au finitu!

Chiar tóte inca nu se finisera, mergeau inse fórte rapede si totu mai rapede spre finitu. Rót'a sortii in Tuileríe se invêtea intr'unu modu spaimantatoriu: ceea ce se petrecea acum aici, nu erá numai lupt'a cu mórte a unui rege, ci tragerea de mórte a unei imperatíe.

Republicanii inimati de splendidulu progresu ce a facutu insurectiunea in timpul de inainte de amédia-di, au crediutu cá ací este

momentulu unde sê faca pasiulu decisivu. Pana ce lupt'a pe strade curgea, ambele fractiuni ale republicaniloru s'au intielesu la o actiune comuna: democratii de la „Nationalu“ cu socialistii de la „Reforma“, faceau cauza comuna. Capii cestoru din urma erau adunati in buroulu redactiunii diurnalului lor. Aici veni Martin ca plenipotentiatu ai celor de la „Nationalu.“ Ei inse se intielesera; si determinara a se folosi de invingerea poporului, ce erá mai multu

acêsta lista, si in mfi de esemplarie se impartia prin orasiu; ca pe telegrafu, ea trecea de la baricada la baricada, de la ferêsta la ferêsta, din strada in strada, si pretutindene fû primita cu strigete entusiastice de: „A bas les Bourbons! Vive la république!“ (Josu Burbonii! sê traiêsca republic'a!) Acêsta e genes'a reala si adeverata a unui guvernului provisoriu, si prin urmare si genes'a republicei franceze da la 1848.

Generalulu Moltke.

de câtu sigura, si a nu lasá, ca la anulu 1830, a se escamotá revolutiunea acum acum invingêtoría; si indata compusera o lista de membri ai guvernului provisoriu.

Eca numele lor: Dupont, Arago, Ledru-Rollin, Flocon, Marie, Marrast, Cremieux, Garnier-Pagès, Lamartine, Blanc. Cestu din urma, cetindu list'a la poporu, la cererea acestuia a mai adausu pe lista numele lucratorului Albert. Astfeliu apoi se tipari numai decátu

Dupa ce se întorse de la întreprinderea de „electrisare“, Louis-Filipu, esauriatu de tôte poterile lui fisice si spirituale, statea in cabinetulu seu langa ferêsta, cautandu afara la arborii lipsiti de tôte frundiele lor. Doi fii a lui, apoi dnii Thiers, Remusat, si Duvergier erau la elu. O tacere tormentatória gema in tóta cas'a; ea fu intrerupta prin venirea lui Reims, care chiamo afara pe dlu Thiers. Marea nou-tate ce acestu din urma a aflatu de la secreta-

riulu seu erá, câ abdícerea numai decátu a regelui este singurul midilocu de a scapá tronulu pentru dinasti'a Orleaniloru. Thiers chiamá afara pe cei doi fii ai regelui; éra Reims spuse câte-va cuvinte si adause: „Abdícerea regelui este singurul midilocu de a salvá monarchi'a, déca cumva mai este acést'a cu pintia.“

— Dar — dîse ducele de Montpensier — de ieri se totu facu la concesiuni un'a dupa alt'a, fara sê fi ajunsu le ce-va. Stati bunu celu pucinu, câ acésta extrema concesiune va avé efectu ?

Nici unu respunsu.

— Ce dîceti dloru ? intrebara principii pe dnii Thiers, Remusat si Duvergier.

— Se póte — respunde celu d'antâiu — câ abdícerea este celu din urma medilocu de scapare.

— Trebe sê informâmu pre rege despre starea lucrului. Veniti dloru — dîse ducele de Nemours. Inainte inse de a intrá in cabinetulu regelui elu se întórse catra acesti domni si intr' unu tonu pré resolutu le observá: „Abdícerea regelui face necesaria o regentia pentru contele de Paris, nepotulu meu minorenu. Intre impregiurârile de facie inse nu póte fi verb'a de alta regentia decátu de cea a cumnatei mele, a ducesei de Orleans — asié dar?“ Nobila abnegatiune a principelui, carui singuru i competea legalminte regenti'a; dar simtiulu nepoporalitâti sale i-a dictatu aceste cuvinte de abnegatiune.

Reintrandu in cabinetu la aspectulu desolatulu alu regelui, n'a cutediatu nici-unulu sê vorbésca. In urma Thiers luá cuventulu si se incercá a face pre rege sê pricépa, câ este necesaria abdícerea lui de la tron; Thiers avú abilitatea de a nu pronuciá acestu cuventu atátu de gravu. Louis-Filipu l'a priceputu; dar n'a respunsu nimicu.

Acum incepú ducele de Nemours: „La casu candu regele ar aflá necesaria abdícerea, io din parte-mi abdícu la regentia.“

Ghiati'a s'a ruptu. Louis-Filipu stringêndu-si tóte poterile, se sfortiá si dîse: „Credeti dvóstre, câ prin abdícerea mea, voiú salvá tronulu pentru nepotulu meu?“

— Nu s'ar poté afirmá, Sire.

— Ce-mi consiliati dar ?

— Ceea ce este de facutu in astfeliu de momente, are de a le ispraví numai regele cu sine insu-si si cu famili'a sa. . .

Louis-Filipu se retrase in cabinetulu seu de imbracatu si chiamá la sine membrii familiei.

Intr'aceea sosese generalulu Lamoricière, si spune si elu câ insurectiunea victoriósa pretinde celu pucinu abdícerea regelui, si câ nu este nici-unu momentu de perdutu, déca nu vremu a riscá ca peste pucinu sê se deie semnalulu la repetirea a 10 augustu 1792.

Pana candu Lamoricière spuse aceste, regele cu famili'a sa tienea consiliu, alu carui detalieri pana in diu'a de asta-di nu se sciú. Este mare probabilitate inse, câ regin'a a insuflatu sociului seu ce-va din acea energia a sa, cu care se legá atátu de tare de a tiené poterea in mana; câ-ci iesîndu regele din cabinetu, elu a aretatu mai multa resolutiune si barbatia decátu inainte de aceea.

— E! bine, dle generalu, ce nou ni aduci?

— Sire, io sum comandantu gardei natiunale, dar n'am ce comandá. Tóte staruintiele mele de a molcomí insurectiunea, au fostu insedarice. Ea nu se multiamesce cu reformele ce i s'a promisú; ea pretinde . . . altu ce-va.

— Altu ce-va? Acea „altu ce-va“, dle de Lamoricière, este abdícerea mea; si fiindu câ, numai cu viéti'a mea o voiú dá, asié nu o voru avé!“

— Asié dar sê mergemu! — strigá ducele de Nemours.

— Firesce, sê mergemu — respunse generalulu — dar cu ce ?

Acestu „sê mergemu“ erá unu cuventu aruncatu fara precugetare, precum se intempla de multe-ori in mominte unde ómenii nu mai sciú nici cugetá, nici ce facu. Pucinu inca, si nu mai póte fi verb'a despre a mai incercá a impededá insurectiunea, ci erá verb'a despre a scapá din man'a revolutiunii victorióse. In Tuilerie nu mai domniá acum, decátu desolatiune, frica si anarchia. Portile si usiele erau tóte deschise; sentinele si ianitori nu mai padieau intrarea de curiosi séu compatimitori. Generali, oficiri, oficiali de palatu ori de statu, deputati, diurnalisti, cunoscuti si necunoscuti, veniau si se duceau dupa placu, si care voiá, potea sê se primble prin tóte cabinetele.

Iosifu Hodosiu.

(Va urmá.)

Doine si hore.

(Din giurulu Sesarmului, in Transilvani'a.)

IX.

Seraca inim'a mea!
 Éra prinde-a me doré;
 C'unu cutítu de o-ai taiá,
 N'ar curge sange din ea;
 De o-ai pune la isvoru,
 N'ai scf inima-i séu molu;
 De o ai pune la fantana,
 N'ai scf inima-i séu tina.

X.

Susu e luna, giosu e noru,
 Departe-i badea cu doru;
 Noru-i giosu si lun'a-i susu,
 Baditi'a-i departe dusu.

XI.

D'asiu scí, bade, cá-i veni,
 Drumulu tí-l'asiu síndilí
 Totu cu síndile de fagu
 Pan' la noi, baditia, 'n pragu.

XII.

Turturea, pasere vía,
 Spune mandrului sé vía,
 Cá s'a coptu strugurii 'n vía;
 S'a 'nvetiatu o córba négra
 De duce cu viti'a 'ntréga,
 S'a 'nvetiatu un'a mai mica
 Duce, nu lasa nim ca.

XIII.

Pana tieneam cu codrulu,
 Eram rosiu ca foculu;
 Dar de candu tienu cu tiér'a,
 Galbenit'am ca cér'a.

XIV.

Lasá-voiu tiér'a in para
 Si m'oiu duce 'n codru éra;
 Lasá-voiu tiér'a in focu
 Si m'oiu duce 'n codru 'n locu. *)

XV.

Codrule, frundia rotunda,
 De mi-ai dá pucina umbra;

Codrule cu frundia lata,
 Cada brum'a, nu te bata.
 Codrule, frundia galbena,
 Eu me culcu, tu me légana;
 Codrule, frundia mieréia,
 Eu me culcu, tu me mangâia.

XVI.

M'ai iubitu si m'ai lasatu:
 Fire-ai bade blastematu;
 M'ai iubitu si m'ai uritu:
 Fire-ai bade — afurisitu.
 Cine iubesce si lasa,
 Pice-i carnea de pre ósa;
 Cine iubesce si tiene,
 Domnedieu sé-i deie bine!

XVII.

Cine desparte doi dulci,
 Duca-i corbii carnea 'n nuci;
 Cine desparte doi dragi,
 Duca-i corbii carnea 'n fagi.

XVIII.

D'ar fi ap'a pana 'n pieptu,
 La mandr'a cauta sé trecu;
 D'ar fi ap'a pana 'n brêu,
 La mandr'a cauta sé viu.

XIX.

Ochii mi-plangu, anim'a mi-tace,
 N'am dragutia cum mi-place;
 Ochii mi-plangu, anim'a mi-piere,
 N'am dragutia pe placore.

XX.

Mandra, de dragostea ta
 Me topescu ca canep'a;
 Mandrutia, de dorulu teu
 Me topescu ca inu 'n teu.

XXI.

Arda-te foculu potica,
 Cá faci pe lelea vonica;
 Cum in tine ea se baga,
 Rumenéla rosia 'ntréba;
 Déca alba nu gasesce,
 Dómne, reu se necasiesce!

Culese de

Ionu Muresianu.

*) Ací „in locu“ insémna : *indata*.

SALONUL.

Conversare cu cetitoriele.

— Pest'a 4 augustu. —

Éta momentulu doritu!...

• Cuferulu meu stă gata de drumu... Straiti'a mea de caletoaria e plina de unelte pentru escursiune... Am sê plecu in Transilvani'a...

Mi-scotu orologiulu din cas'a de pemnoratu... voiam sê dîcu, din busunariu, si me uitu la elu cu nerabdare, dēca mai am inca multu timp, pana ce voi potē porni la gar'a drumului de feru?

Mai o óra! Va sê dîca inca unu secolu!...

Ce sê facu sub decursulu acestui timp? Cum sê scurtezu minutele, ce am a le mai petrece intre acesti parati?!

Ieu pēn'a sê scriu acēsta conversare, ca sê petrecu si ultimele mominte cu dvóstre.

* * *

Abiē scrisei cāte-va sîre, si deodata audu la usia resunandu: Tocu, tocu, tocu!

— Intra!

— Plecatiune!

Acestu cuventu fu rostitu de unu barbatu grosu si folticosu, carele intrā pe usia. Fara sē-lu fîu intrebatu, indata cugetai, cā dinsulu e cutare sateanu; cā-ci fetie atātu de sanetóse numai la sate se gasescu, si numai acolo ómenii se mai saluta prin ciudatulu cuventu: „Plecatiune!“

In alte locuri „plecatiunea“ a iesitu de multu din moda... Fia-i tierin'a usióra!...

— Cu ce-ti potu servi, domnule? — lu-intrebai eu.

Omulu meu apoi mi-povesti pe lungu, cum a amblatu dinsulu la Viena? cum trece p'acolo ovesulu? cum s'au scumpitu caii? In fine trecu la famili'a sa; mi-descrie tóte menuntiusiurile economiei sale, — si numai dupa aceste mi-spuse, cā dinsulu are o fēta „fórtē buna“, care cetesce cu diligintia „Familia“, inse n'a primitu nr. 25, si pentru ast'a dins'a e neconsolata; me róga dara, ca — dēca e cu potintia — sē facu disipositiune a i se tramite acelu numeru.

— Bucurosu, pré bucurosu! — lu-asigurai eu, si onorab. meu prenumerante plecā, dar se rentórsē numai decātu, dîcēndu:

— Apoi, te rogu, tramite-mi fói'a — a conto.

Elu esī, eu me uitu la orologiu. Grozavu! Elu a siediutu mai multu de jumetate de óra la mine, candu voi scrie eu acuma — conversarea?

* * *

La lucru dara iute, cā-ci altu-felu „Salonulu“ va remané fara conversatoriu!

De odata audu la usia unu sgomotu linu si nendatinatu la usiele ómeniloru nensorati. Sgomotulu sēmena cu susurulu vestminteleru de metasa femeiesci.

Ce felu? la mine o dama!

Usi'a fu atinsa linu de nesce degete subtile.

— Poftimu! dîcu eu, cātu se póte de dulce, si saru la usia ca sē i-o deschidu cu promptitudine.

Deschisei usi'a, si mai nu 'nmarmurii!

Ceea ce intrā, erā o baba — fara dinti, care mi-aduse de la librariu numerulu celu mai próspetu alu diuariului francesu „La Saison.“

Bab'a face unu complimentu si iese, — era eu m'apucu sē continuu — conversarea.

* * *

Dar susurulu vestminteloru de metasa totu nu incēta, era-si se aude inaintea usiei mele.

Éra-si bate cine-va la usia linu.

Acuma nu me vei pacali! — cugetu eu. Tu de siguru esti femeia, care pórtā — „Federatiunea.“ Deci nu cu multa complesantia strigu:

— Poftimu!

— Usi'a se deschise si cu inmarmurii de nou.

Intra o dama tinera, nalta, bruneta, si frumósa ca diorile, ea are o talia maestetica, nesce ochi mari si negri ca nóptea fara stele, — dar inca perulu ei, ah vuclele ei, acele de siguru au costatu multi bani!...

Dam'a acést'a de siguru a smintitu usi'a!

O imbíu sē ocupe locu, ea primesce cu gratia. Eu me uitu la ea, dins'a la mine... si...

* * *

Usi'a se deschide cu iutiēla mare. Intra unu amicu alu meu, aducēndu unu telegramu nou, care anuncia, cā prusii au batutu pe francesi.

Dar elu observa, cā nu sum singuru, se cara dara iute cu telegramu-i cu totu.

Elu ese, altulu intra. Acest'a mi-aduce altu telegramu, care spune cā francesii au batutu cumplitu pe prusieni.

Telegramulu primu a vinitu din sorginte prusescu, alu doile din francesu. Asiē sē credeti telegrameloru!

Alu doile amicu asemene se duse numai decātu si eu remasei singuru cu necunoscut'a mea.

* * *

In fine!...

Ea mi-intinde man'a, (nu ca sē-mi fía socia,) eu o primescu. Ea mi-stringe man'a ferbinte...

Ce vrē ast'a?...

— Domnule, — mi-dice ea cu dulcētia seducatória, — permite-mi sē te rogu ce-va!

— Voiu implinī cu placere dorinti'a dtale.

— Eu sum artista...

— Ah!

— Baletista...

— Oh!

— Facu parte din baletulu de la teatrulu celu mare din...

— Me bucuru...

— Eu acolo sum a *trei'a* prima-donna...

— Si acuma?...

— Din caus'a resbelului inchidiendu-se teatrulu la noi, am venitu sē debutezu in teatrulu ungrescu de aice...

— Frumosu!...

— Te rogu dara sē me recomandi atentiunii publicului prin diuariulu dtale!...

— Bucurosu!

— Ti-multiumescu... Totu am audîtu eu, câ domnii redactori magiari sunt fôrte afabili; acuma mi-pare bine a recunósce, câ nu m'am insielatu in ast'a...

— Permite-mi, onorabila artista, a-ti reflectá, câ eu nu sum magiaru!

— Si totu-si redactedi unu diuariu ungurescu?

— Diuariulu meu e romanescu!

— Dar nu esti dta redactorulu diuariului...?

— Nu... Acel'a siede in odai'a laterala.

— Apoi vedi ce fericire, câ am smintitu us'a, câ-ci astu-felu potu sê ceru graci'a si unui redactoru romanu...

— Ea se scóla, mi-dá man'a, dar nu me mai stringe, — apoi face unu complimentu, ese si trece la vecinulu meu...

* * *

Diuariulu vecinului meu va anunciá de siguru in numerulu vítoriu cu multu entusiasmu, câ „dîlele trecute a sositu la Pest'a o celebra artista, o baletista de renume european, care cu farmeculu miscârilor sale plastice neimitabile, cu mimic'a sa graciósa, si preste totu cu artea sa incantatória va intunecá nimbulu feericu alu Pepitei de odinóra; acestu fenomenu rar se va ivi nu peste multu pe ceriulu teatrului ungurescu, deci... etc... vedi mai susu rogarea artistei...

* * *

Inse eu totu scriu la flécuri... in locu de a incepe odata conversarea... Numai diece minute mai am inca!... Dar in diece minute nu se póte scrie o — conversare, mai alesu déca cu cugetulu suntemu deja pe cale.

La revedere dara, onorabila cetitória, la — adunarea de la Naseudu!

La revedere!

* * *

Cum asiu mai patí-o, déca dupa departarea mea colaboratorii mei gasindu aceste síre confidentiale pe mész'a mea de scrisu, le-aru publicá!

Isisifu Vulcanu.

CE E NOU?

* * * (*Adunarea de la Naseudu.*) Pe candu aceste síre voru ajunge la manile onorab. nostru publicu cetitoriu, pe atunce fíii Daciei centrale voru serbá o frumósa si natiunala festivitate la Naseudu. Suntemu convinsi, câ acésta adunare va fi una dintre cele mai splendide, câte a tînutu pan'acuma Asociatiunea transilvana. La asta presupunere ne indreptatiesce atátu insufletírea, cu care confratii nostri de la Naseudu in decursu de mai multi ani invitara Asociatiunea la dînsii, câtu si actulu mare alu alegerii oficialilor Asociatiunii. In numerulu vítoriu sperámu a reportá macaru pe scurtu despre principalele lucrári ale acestei adunári; ér acuma nu potemu, decátu sê-i dorimu succesu bunu intru realizarea frumóseleru sale scopuri natiunale!

* * * (*O asociatiune filiala.*) Cu ocaziunea adunării generale a Asociatiunii transilvane, tînutu in anulu

trecutu la Siomeuta, intr'unu micu cercu de amici se iví cestiunea, câ óre n'ar fi bine a fondá o Asociatiune nóua pentru comitatele Maramuresiu, Ugocia, Selagiu, Satu-mare si Biharea, unde Asociatiunea transilvana nici odata nu se póte duce cu adunările sale generale? Totu atunce s'a dîsu, câ in casulu realizării acestei idei, nóu'a Asociatiune nici decátu n'ar fi menita a de-trage din vinitulu pecuniariu alu celei transilvane, ci din contra ea ar avé sê fia filial'a aceleia. E bine, ide'a acést'a merita a se desbate cu seriozitate si intr'unu cercu mai mare. O supunemu dara cu placere la judecat'a onorab. publicu.

* * * (*Adunarea de la Deva*) pentru compunerea si constituirea „Societáti pentru fondu de teatru natiunala romanu“ — precum suntemu informati — se va tîné cu inceputulu lui octomvre. Acésta adunare asemenea are sê fia fôrte frumósa, si cu atátu mai vèrtosu, câ-ci scopulu adunării tînde la realizarea unei dorintie generale a tuturor Romaniloru. Asta-di nu mai existe nime intre noi, carele sê nu recunósca cumca unu adevratu teatru natiunala este scóla a cea mai avantagiósa pentru desvoltarea spiritului natiunala!

* * * (*Despre congresulu de la Blasiu*) éra-si nu se mai vorbesce nimica, nici macaru aceea nu se scie cu siguritate, déca acordarea s'a tramisu de aice la Vien'a pentru innalt'a semnatura. Sê díce, câ congresulu de la Blasiu are unu — inimicu mare. Voru fi ei si mai multi!

* * * (*Ceea ce n'amú fi creditu nici odata.*) ceea ce gandeanu a fi cu nepotintia, s'a intemplatu in septeman'a trecuta. Diuariulu ungurescu „Magyar Állam“, acestu aprigu inimicu alu nostru, a publicatu unu articolu de fondu, in care inchina Romaniloru cele mai mari laude si ne intimpina cu felurite epítete magulitórie. Noi, membrii acestei redactiuni, facemu parte din aceia carora pucinu le pasa, ori ce scriu foile de soiulu lui „Magyar Állam“ despre Romani, câ-ci judecat'a loru nici nu ne innaltia, nici nu ne desonoréza. Inregistraramu dara intemplanrea de susu numai ca si o curiositate comica, si observámu numai atát'a: Tímea Danaos et dona ferentes, ceea ce romanesce insemnéza, câ „lupulu si-schimba perulu, inse fírea nu!“

* * * (*Diet'a Ungariei*) a tînutu la 28 jul. inainte de siedint'a publica un'a siedintia secreta, in care presiediniile a declarat, câ guvernulu nu póte fi lipsitu in acestu momentu de consiliulu camerei, din caus'a acésta sesiunea presinta se va incheiá pro forma, inse dupa aceea se va deschide cea nóua prin unu rescriptu regescu. In urma acestora ministrulu presiedinte anun-ciá, câ primulu obiectu, cu care va avé a se ocupá legislativ'a in sesiunea cea nóua, va fi unu proiectu de lege despre votarea unui creditu de cincii milióné de necesari pentru conchiamarea si instruirea honvediloru, carii estu-timpu se voru conchiamá inainte de lun'a lui noemvre.

* * * (*In Romaní'a*) s'au inceputu subscriptiuni in favorulu ranitiloru francesi. Asemenea subscieri se incepura deja si in alte parti, si inca pentru ranitii amenduroru parti.

* * * (*In teatrulu la Wieden in Vien'a*) asemenea a eruptu resbelulu. Dîlele trecute se represintá acolo cu pompa mare si cu decoratiuni nóue cunoscut'a piesa a lui Dumas si Grabbe, intitulata: „Napoleonu I.“ Teatrulu érá indesuitu de ómeni, si candu Napoleonu

Din strainetate.

dice la batalia de la Ligny cuvintele: „Totu-si vomu bate pe prusi“, o parte a publicului incepu sã aplauzeze cu multu focu. Prusofiliu incepura a pãsa, si din ast'a apoi s'a escatu unu sgomotu infricosiatu, care la ultimulu tablou, „fug'a prusiloru“, se mai repetã inca odata.

** (Hymen.) Dlu Lazaru Tiapu jun. jurassoru in Vasiova, a incredintiatu pre amabil'a dsióra Sidoni'a Sacosianu din Timisiór'a (Maiera.) Li urãmu vietia fericita!

** (Episcopulu de la Lugosiu e numitu!) Chiar la incheierea numerului presinte primimu urmatóri'a, scire importanta: „Magyar Állam“ in nrulu de la 3 augustu publica unu telegramu din Vien'a, care anuncia, cã fostulu secretariu alu repausatului episcopu Alesandru Dobra, parintele Ioanu Olteanu fu numitu episcopu alu diecesei Lugosiului. Citatulu telegramu dice, cã acãsta numire e fõrte nimerita, si gratulãza guvernulu pentru alegerea fericita, adaugõdu cã parintele Olteanu, abié trecutu de 30 de ani, e unu barbatu invetiatu, energiosu, cu multa pracsã, si — ceea ce trebuiã sã spuna mai antãiu — unu *adeveratu patriotu*.

Literatura si arte.

** (Dlu Millo) n'a mersu de asta-data la Oradea-mare, din cauza cã n'a potutu sã accepte conditiunile propuse de directorulu teatrului ungurescu de acolo. Ne mirãmu, cã Romanii din Oradea-mare n'au grabitu a complanã acele diferentie grave pentru dlu Millo, si astu-felu n'au usatu de ocaziune a-si procurã o adeverata recreatiune spirituala. Mai multu zelu natiunalu, domniloru, mai multu! Dlu Millo plecã din Clusiu la Aradu.

** (Dupa incheierea nrului trecutu) primiramu din Aradu urmatóri'a depesia telegrafica: „Domnulu Millo incepe represintãrile teatrale luni in 1 augustu cu piesele originale: „Millo directoru“, comedia vodevila in 1 actu de V. Alesandri, music'a de Ed. Wachmann, — „Chera Nastasia“ sãu „Pensio-man'a“, cantioneta comica de V. Alesandri, esecutata in costumu de dlu Millo, — „Corbulu romanu“, vodevila natiunala in 1 actu cu cantece si coruri poporale romane de V. Alesandri! Apelãmu la zelulu publicului romanu! Comitetulu.“

** (Chiar primimu din Aradu) si apelulu dlui Millo, in care se anuntia ca dñle pentru ulteriõrele represintatiuni: marti in 2, — joi in 4, — vineri in 5, — marti in 9, — joi in 11, — si vineri in 12 augustu. Asié dara dlu Millo va petrece la Aradu aprõpe la doue septemani. Fericiti Aradani!

** (Fõva Societãtii „Romanismulu“) in nrulu 3 publica intre altele discursulu dlui B. P. Hasdeu primindu presiedinti'a societãtii, — despre idila si despre Alesandru Deparatianu de G. D. Teodorescu, — despre poesia poporala romana, de Gr T. Tocilescu, — „Mirés'a la mormentu“, drama in 5 acte de N. V. Scurtescu, — „Unei orfano“, poesia de N. V. Scurtescu, — in urma documinte istorice si colinde poporale.

** (Generalulu Moltke.) Laube dice in epistolele sale dramaturgice, cã o piesa debila represintata de artisti eminenti põte sã produca efectu mai mare, decãtu una buna inse interpretata de actori mediocri. Ceea ce se põte dice despre artistii teatrali, se põte acomodã si la generali: generalii geniali elupta victorie mai admirabile cu õste debila, decãtu cei neisteti cu ori ce õste infricosiata. Deci nu este o cestiune secundaria a scí cine stã in fruntea cutãrei õste; si lumea judeca fõrte cu minte, decã afara de marile armate, se ocupa si de conducatoriul acelora. In nrulu trecutu publicaramu o scurta notiia despre generalii francesi, de asta-data ne vomu ocupã cu biografi'a generalului Moltke, renumitulu oșteanu si comandante alu õstei prusesci. Nici odata si nici unu poporu nu si-a concentratu increderea, stim'a si speranti'a intr'unu barbatu õre-care atãtu de multu, ca si prusii acuma in Moltke. Viitoriulu Prussiei e depusu in manile sale; de la dinsulu sperãza poporulu prusescu — invingere, marire si vietia eterna. Cuvintele lui trecu din gura in gura, cã-ci declaratiunile sale sunt considerate dreptu oracole, — cu atãtu mai vãrtosu, cã dinsulu vorbesce pucinu si a rare ori. Moltke fu nascutu in 1800 in Mecklenburg-Schwerin. Parintele seu asidere fu soldatu, si ocupã unu rangu de frunte in armat'a danesa. Dinsulu a inaintu incetu in armata, nu ca altii multi, si numai la anulu 1806 deveni generalu. A escelatu in multe resbeluri, dar mai alesu in 1866 si-a castigatu unu nume nemoritoriu la Sadova. Acuma stã in fruntea unei armate de unu milicenu. Vomu vedé inse, cu ce succesu va luptã in contra aprigului MacMahon?!

** (Rochefort) prin urmatóri'a epistola a anuntiatu colaboratoriloru sei incetarea diuariului „Marseillaise“: „Iubitiloru mei colaboratori! Considerandu relatiunile dictaturei militare, sub cari traimu de la declaratiunea resbelului; avendu in vedere situatiunea ce se prepara nu numai pentru diuariile de colóre republicana si socialistica, ci si pentru redactorii acelora, cã-ci peste cãte-va minute si eu voiu fi transportantu in o prinsõre privata la Sainte-Pélagie: eu sum de parerea, cã „Marseillaise“ nu mai põte continuã o lupta, in care, decã nu voimu a ne espune catastrofeloru de la tribunalulu, in locu de desvoltarea principieloru nõstre, amu fi siliti a publicã totu descrierea batalieloru, de cari ne ingretiosiãmu, si a scrí nenecatatu despre morti, raniti. Dupa aceste eu credu, cã in locu de a suferi demnitatea nõstra, sã preferimu a suspinde diuariulu, care pan'acuma s'a luptatu pentru interesele poporului. Acãsta suspensiune numai provisoria põte sã fia. „Marseillaise“-a lui Rouget de Lisle, acestu canteceu natiunalu acuma e bonapartisticu si oficialu; noi vomu reaparã atunce, candu acestu canteceu va deveni era-si republicanu si revolutiunariu. Nu cugetati si dvõstre asié? Ve stringu manile toturora. Henricu Rochefort.“

** (Corespondintele lui „Times“) din taber'a prusescã fu prinsu in Metz si retienutu trei dñle ca spionu. Ansa la acãst'a a datu acea impregiurare, cã numitulu corespondinte conversandu cu unu prussianu beatu, voiã sã scõta de la dinsulu cãtu mai multe detaiuri relative la resbelulu presinte. Sãr'a, candu corespondintele si amiculu seu mersera a casa la locuinti'a loru, de odata se ivi in curte o trupa prusescã,

provocandu-i sê-i urmeze. Corespundintii, (doi oficiri englezi, imbracati in vestimente civile,) intrebarea de conducatoriului trupei de cauz'a acestei secatute, inse ei numai mai tardioru capetara respunsu, candu adeca fusera acusat, cã sunt spioni. Abié si abié potura scapã.

** (Garibaldi) voi sê parasésca insul'a Caprera, inse acésta scire intr'atãta spariã pe regele italianu, incãtu tramise numai decãtu o naia de resbelu pe apele de la Caprera, ca sê impedece planulu betranului erou. Bietulu Garibaldi, elu acuma nici nu se mai pôte miscã din eremitagiulu seu.

** (Leboeuf) respunde aceste unui diuaristu francesu, carele se plangea, cã nu este permisu foiloru francesu a publicã sciri despre resbelu: „E bine, nu-mi pasa, ve concedu sê publicati sciri despre resbelu, numai sê ve obligati a publicã totu de cele false.

** (Prin'a Iovitura) fu dedicata württemberganiloru. Francesiili prepadira dõue regimente, si-apoi trecura inainte spre Freiburg; ér bietii württembergani remasra cu batai'a mancata.

** (O cantarétia francesu,) care facti furóre pan' acuma in Berlinu, domnisiór'a Antoinette, dupa declararea resbelului indata si-perdù poporalitatea, ma o si fluerara, numai pentru cã dins'a canta francesesce, si acuma Berlinulu uresce pe francesi. Cu tôte aceste inse dílele trecute câti-va oficieri tineri prusi dederã unu banchetu in onórea eroinei cafeneleloru de cantu. Vinulu de Champagne curgea cu ap'a. „Ce vinu escelinte! — observã unulu dintre oficieri, — dar cãtu de minunatu pôte sê fia acest'a in patri'a sa. E bine, nu peste multu o sê bemu noi la Parisu!“ — „Ai dreptu — respunde domnisiór'a — noi suntemu o natiune galanta, si ospetãmu cu vinu de acest'a pe — prinsonierii nostri!“

** (Gluma prusésca.) Unu negociatoriu de icóne din Parisu cerendu de la unu colegu alu seu din Berlinu portretele generaliloru prusesci, acest'a i respunde: „Nu mai avemu nici o copia de a loru, dar acusi vi vomu tramite — originalulu.“ Numai sê poteti!

** (Victoru Hugo) a adresatu dameloru din Guernsey urmatóri'a scrisóre: „Damele mele! Capriciulu a câti-va ómeni a condamnatu la mórte o parte a omenimei, si acuma suntemu in ajunulu unui resbelu cumplitu. Acestu resbelu nu e lupt'a libertãtii, séu a dorintiei, ci lupt'a capriciului. Dõue natiuni se voru ucide reciproc un'a pe alta pentru delectarea a doi suverani. Pana ce cugetatorii lupta pentru desvoltarea civilisatiunii: domnitorii perfectiunéza resbelulu. O pusca va ucide doi-spre-diece ómeni, ér unu tunu — o mia. Asta va fi o opera teribila. Ei anuncia capod'opere. De acuma inainte in riuri nu va mai curge ap'a limpede a Alpiloru, ci sangele omenescu va rosí Renulu. Mamele, sororile, ficele si sociele, tôte voru plange dimpreuna. Tôte voru imbracã doliu; unele pentru nenorocirea loru propria, altele pentru ale altora. Ce macelu infricosiatu are sê fia acest'a, onorabile dame! Ce sórte nefericita voru avé acesti luptatori nefericiti! Permite-mi sê ve rogu ce-va! De óra-ce acesti orbiti de patime, uita, cã ei sunt frati, fiti dvóstre sororile loru, viniti intru ajutoriulu loru, faceti-le scame. Óri ce zdrémntia vechia in patri'a nóstra, ce noi nu mai potemu intrebuintiã, pôte sê mantuiésca viét'i'a unui ranitu. Déca tôte damele acestui tienutu voru intreprinde acésta fapta filantropica, acest'a va fi o fapta frumósa, unu esemplu mare, si o binefacere pretiósã. Barbatii comitu reulu, dvóstre fe-

meile preparati si duceti medicamentulu, — si de óra-ce pe acestu pamentu sunt angeri rei, fiti dvóstre cei buni! Déca dvóstre veti voi, si eu credu cã veti voi, peste pucinu timpu vomu avé multa scama Vomu impartí apoi in dõue parti, vomu tramite jumetate Franciei si jumetate Prusiei!“

** (Alta gluma prusésca.) Prusii, cu tôte cã i stringu curefele, totu-si mai au timpu de a face si cãte o gluma ocazionali. Cetimu in o fõia, cã dinsi punu pe vagónele cari pléca cu soldati la graniti'a Franciei nescu placate cu urmatóri'a inscriptiune: „Escursiune de placere la Parisu!“ Óre dintre acesti barbati, câti voru sosi mai antãiu in lumea cealalta inainte de a sosi la Parisu?

** (Imperatés'a Eugenia,) insocita de generalulu Moland, domnisiór'a Bermina si de camerieriulu ei se duse in 27 juliu la Cherburg. La gar'a drumulu de feru o asceptã admiralulu Villaumez Bouet, si trecù numai d'cãtu pe vaporulu admiralului „Surveillante.“ Imperatés'a visitã tôte laboratóriile de langa mare, unde lucratorii o primira cu entusiasm mare, — si-apoi sér'a la optu óre se rentórsa la Saint-Cloud. Lucratorii si cu acésta ocaziune se adunara in numeru mare, si o intimpinara cu ovatiuni cordiale. Se díce, cã imperatés'a va visitã si orasiile Metz si Nancy, ca prin presinti'a sa sê potentieze insufletirea armatei.

** (Madame Conneau,) soci'a renumitului medicu a lui Napoleonu III, forméza o societate de dame pentru ingrigirea bolnaviloru si ranitiloru. Acésta societate va fi compusa din tôte clasele vietii sociale. Se díce, cã pan'acuma se inscrisera vr'o siese sute de dame. Tinerulu Conneau n'a mersu cu clironomulu la armata, — pentru cã s'a opusu imperatés'a, declarandu, cã principele imperatescu are acuma detorintie de acele, de la cari alti copii de etatea lui sunt absolvati.

** (Generalulu Moltke,) despre care spureramu mai susu, cã este unu omu tacutu, dílele trecute fu intrebatu: „Cum stãmu?“ — „Scie Domnedieu, respunde Moltke, preste totu potu sê dícu, cã bine. Granele mele sunt cam slabe, inse cartofele sunt admirabile.“

** (A dracului e némtiulu!) Elu se lupta nu numai in contra francesiloru, ci si in contra novelistiloru si a romancieriloru. Cãte istorie sentimentale s'au scrisu deja din acelu sujetu, cã mirele a plecatu in batalia, unde apoi perì. Mirés'a nemangaiósã la inceputu, in urma recede si se marita. Dar in o deminétia cineva bate la usia. Nevést'a o deschide. Dar hah! cine apare in pragulu usiei! Unu bietu omu palidu, imbracatu in zdrentie, unu vechiu soldatu, fostulu ei barbatu . . . etc. . . etc. . . De acuma inainte nu se voru mai scrie novele de aceste. Guvernulu prusescu a impartítu intre ostasi pergamente negre. Inainte de batalia fia-care soldatu trebue sê-si scriã numele pe acestu pergamentu. Dupa batalia apoi, candu sê ingrõpa mortii, aceste pergamente se aduna la olalta, pentru a se constatã mórtea respectiviloru. Ér a caroru nume nu va figurã pe acele pe gamente, se voru considerã ca víi, si astu-felu nevestele loru nu voru poté patí nici o — novela.

** (Diuariele din Parisu) esplotéza de minune situatiunea presinta. „Petit Journal“, fõia bulevardeloru incepe sê publice unu romanu intitulatu: „En route á Berlin“, (Catra Berlinu.) — Éra diuariulu „Figaro“, care mai de multu se tipariã in 50,000 de esemplarie, acuma se tiparesce in 90,000.

*** (Principele Fridericu Carolu,) înainte de a plecă la resbelu, a declaratú inaintea mai multora, că séu se va rentórce de acolo ca invingatoriu, séu nu va mai vedé patri'a sa nici odata. Vedeti cu ce minciuni foile prusesci insufletiescu poporulú lorú!

Felurite.

*** (Hori'a si Iosifu II.) In unulu din opurile scrietorei germane L. Mühlbach, despre domniea Mariiei-Theresia si a lui Iosifu II., aflámu descrisa urmatóri'a scena ce odinióra s'a petrecutu in una anticamera a palatului imperialu din Vien'a între imperatulu Iosifu si Hori'a: „Celu din urma, care voiá sé predeie imperatului Iosifu una suplica, erá unu betranu in costumu tieranescu; unu betranu cu nisce spate late si de una statura gigantica, pre carea nice etatea nice grigile n'au potutu-o incovaiá si pre a carui frunte si facia, arse de sóre si batute de venturi, nu se vedeau inca cretiele acele cari, de comunu, atesta multimea aniloru. Imperatoru lu-privi cu placere si i díse: De unde vini mosiule? — Din Transilvani'a, dle imperate, — díse elu, am caletoritu optu díle, dí si nopte, am dormitu pre campu sub ceriulu liberu, fara altu capatáiu decátu braciulu meu, si demanéti'a beutur'a mea a fostu apa din isvoru. — Si ce trebuintia asié de mare te-a adúsu la mine? — întrebá imperatulu. — Am venitu sé predau dlui imperatu petitiunea acést'a si m'am joratu inaintea lui Dídieu si a tieraniloru, cá nu voiú odihni pana ce voiú predá-o in manele dlui imperatu, ca sé se ingrigesca si de poporulú romanu, elu care s'a ingrigitu si de jidovi, si sé-lu scape de sclaviá si tiraniá. Si, fiindu acestu-a unu lucru de mare urgentia si necessitate, me rogu, dle imperate, ca sé citesci acést'a petitiune inainte mea, ca nu cum-va sé se perdia, séu sé remana uitata. — Imperatulu rise cu hohotu la nevinovat'a rogaminte a tieranului; i luá apoi hartí'a din mana si cetí: „Pré indurate imperate! Patru díle de daca, a cinci-a dí la pescuitu, a siesé-a cu domniú la venatu, a siepte-a e diu'a Domnului. Precumpenesce deci, pré indurate imperate, mai potemu noi óre platí si contributiune? — Dupa acést'a imperatulu i promite, cá li va mai usiurá sórtea si i va liberá de sclaviá. — Tieranulu, multumitu, voiesce sé plece; imperatulu inse lu-invita sé mai remana in Vien'a pre spesele sale si sé se odihnésca, inse elu nu voiesce; i ofere bani, elu nu primesce; in fine lu-întreba de nume si tieranulu i raspunde, cá numele lui e Hori'a. Imperatulu i spune cá nu va uitá acestu nume nice una-data si se bucura, cá are unu amicu si in Transilvani'a. — Hori'a se despartí, dícundu imperatului: „Nice sé nu uiti numele unui omu, care ti detoresce multumita si care va documentá, cá a întielesu bine cuvintele tale cele nobile si frumóse. Remani sanetosu; va vení timpulu candu vei mai audí de Hori'a!“

*** (Despre principii de Orleans) unu diariu francesu publica unu dialogu, care avú locu in anulu trecutú între unulu dintre ei si unu diaristu francesu. Monseigneur — díse diaristulu — fostu a odata unu uriesiu, care voiá sé védia lumea, deci plecă in caletó-

ria. Dupa ce elu umblá tóta diu'a, trase la o crisma, dar nu se potú culcá, cá-ci patulu erá fórté scurtu. In alta dí obositu plecă mai departe, dara sér'a éra-si o patí ca in diu'a precedentá. „Sé ne ducemu ér acolo, de unde plecaramu! — si díse atunce elu. — Eu sum pré mare pentru tíer'a acést'a.“ Si elu se rentórse, mangaiandu-se cu ide'a marimei sale. Acestu uriasiu esti dta, Monseigneur; ce e dreptu este unu patu in Franci'a, in care te-ai pote culcá si serenitatea ta, inse acel'a e deja ocupatu. Celelalte paturi nu convinu taliei serenitátiú tale!“ — Principele respunse suriendiú: „Se póte!“

Gácitnra de semne.

De Nicolau Vladu.

A, ! Δi-a liu iu?i.e, lu□ofu:u □eu a□o,u,
;e-ti || u-e a .a !,u-e || e ti-u □i a.;ia.o,iu!
Su ?u\$;a .a ?:o;-i-a, \$u \$,i || u:u .eu Δoiofú,
\$u !,u-ea .a te-i-a, et\$í a-.e,u ;e !,u□ofu!
\$,ia,u ta-'a — at\$á.ó,ia. a\$u□ ;e .e a, Δe;é,
A, \$,e;e, \$a-i \$o || i:u-i ;e Δe,t.a-i \$a;u e,á
A, ! Δi-a-a □ea Δ:a,t.a,e \$a\$í ;u || a ;o□-e;ieu,
Eu -'a□ -i□i\$u □ai □a,e ;e \$a.u a□o,u:u .eu.
I. \$. lu;e†\$u.

Deslegarea gácitnrei de siacu din nr. 26.

Din vêrst'a nóstra juna,
Crescule parinte,
Cantandu-ti impreuna,
Pe tine te-amu rogatu.

La Romani sé dai mana,
Sé-i redici din tierina,
In care barbarismulu
De secolu i-a calcatu!

Deslegare buna n'am primitu de la nimene.

Post'a Redactiunii.

Onorab. nostri prenumeranti, cari in locu de 5 fl. ni tramisera numai 4 fl. sunt rogati a suplini restulu!

„Floricia de pe vale!“ Du-te, frate, p'alta cale; poesí'a natiunale nu-i chiamarea dtale!

Micalaca. N'am primitu inca nimica; inse pentru acést'a nu e nici o superare.

Focsiani. Tablourile s'au tramisu tóte sub adres'a dtale, per Galati. Sperámu, cá de atunce le-ati si primitu.

Suplementu: „Cavalerii noctii“ tomulu I, col'a IV.

Proprietariu, redactoru respundiato u si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piatí'a Pesciloru, Nr. 9.